

IOSCO-rapport over auditcommissies

Ondernemingsrecht 2016/88

De International Organization of Securities Commissions (IOSCO) heeft in mei 2016 een rapport gepubliceerd over een mondiaal onderzoek naar de rol die auditcommissies vervullen ten aanzien van de externe accountant.¹ Het IOSCO-rapport bevat een overzicht van de wet- en regelgeving die op 31 december 2014 van kracht was in verschillende landen.² Het IOSCO-onderzoek dat tot het rapport heeft geleid, is een initiatief van de IOSCO Audit Quality Task Force. Deze task force is door de mondiale beurstoezichthouders opgericht om wereldwijd de auditkwaliteit te verbeteren.

Uit het mondiale IOSCO-onderzoek blijkt dat in 96% van de onderzochte 47 jurisdicties beursgenoteerde vennootschappen een auditcommissie of een vergelijkbare commissie dienen te hebben. Voorts wordt in alle onderzochte jurisdicties voorgeschreven dat in elk geval een lid van de auditcommissie onafhankelijk moet zijn van het (uitvoerende) bestuur van de vennootschap evenals van de externe accountant. In 76% van de onderzochte jurisdicties dient de meerderheid van de leden van de auditcommissie onafhankelijk te zijn. Dit is ook het geval in Nederland. De wijze waarop onafhankelijkheid wordt gedefinieerd in de onderzochte jurisdicties varieert overigens in significante mate. Voorts wordt in 87% van de onderzochte jurisdicties voorgeschreven dat in elk geval een lid van de auditcommissie over bijzondere ervaring of vaardigheid dient te beschikken. In het Nederlandse consultatiedocument van begin dit jaar met voorstellen voor herziening van de Nederlandse Corporate Governance Code is de bepaling uit de huidige Code dat minimaal een lid van de raad van commissarissen een zogenoemde financieel expert is, komen te vervallen.³ Dit aangezien dit al volgt uit art. 39 lid 1 Richtlijn 2014/56/EU. Deze keuze verdient naar mijn mening, mede gelet op de signaalfunctie in de Code, heroverweging.

Daarnaast geldt in meer dan 90% van de onderzochte jurisdicties dat de auditcommissie verantwoordelijk is voor de

beoordeling van de onafhankelijkheid van de externe accountant. In 94% van de onderzochte jurisdicties is een van de relevante factoren daarbij het verlenen van non-audit diensten. De wijze waarop dit wordt bepaald, varieert echter per jurisdictie. In 71% van de onderzochte jurisdicties is een periodieke beoordeling van de prestaties van de externe accountant door de auditcommissie voorgeschreven. In 80% van de onderzochte jurisdicties is communicatie over bepaalde zaken tussen de externe accountant en de auditcommissie voorgeschreven. Ten slotte, in 79% van de onderzochte jurisdicties dienen de aandeelhouders te stemmen over de benoeming van de externe accountant.

In de voorgestelde Nederlandse Code wordt in principe 1.6 voorgesteld dat de raad van commissarissen de voordracht tot benoeming van de externe accountant doet aan de algemene vergadering en toezicht houdt op het functioneren van de externe accountant. De auditcommissie vervult daarbij een leidende rol in de voorbereiding van de besluitvorming van de raad van commissarissen. Ook rapporteert de auditcommissie op basis van de voorgestelde Nederlandse Code jaarlijks aan de raad van commissarissen over het functioneren van en de ontwikkelingen in de relatie met de externe accountant en geeft advies aan de raad van commissarissen over benoeming, herbenoeming of ontslag van de externe accountant en bereidt de selectie van de externe accountant voor.⁴ Voorts geldt op grond van de voorgestelde best practice 1.7.6 dat de auditcommissie inzage krijgt in materiële wijzigingen die de externe accountant op verzoek van het bestuur heeft aangebracht in de concept managementletter dan wel het concept accountantsverslag.

Afsluitend, het onderzoek en rapport laten zien dat er veel vorderingen zijn gemaakt in de onderzochte jurisdicties en dat de Nederlandse regeling acceptabel is, maar ook dat er in de onderzochte jurisdicties nog de nodige verschillen bestaan over invulling van begrippen zoals onafhankelijkheid en wanneer sprake is van non-audit diensten.

Harold Koster

1 Eerder, in maart 2015, publiceerde de AFM een onderzoek naar Nederlandse auditcommissies. De AFM noemde vijf aandachtspunten. Deze betroffen: i) bewustwording gevolgen afwezigheid interne auditor; ii) de rol van de auditcommissie bij de selectie van de accountant; iii) meer aandacht vanuit auditcommissie gewenst voor interne kwaliteitsonderzoeken door de accountantsorganisatie en AFM-onderzoeken naar de kwaliteit van de accountantscontrole; iv) meer aandacht nodig voor deskundigheid in de auditcommissie, passend bij de complexiteit van de onderneming; en v) afwegingen commissarissen bij het aanvaarden van commissariaten. Zie: www.afm.nl/nl-nl/professionals/nieuws/2015/mrt/rapport-auditcommissies, geraadpleegd op 10 juli 2016.

2 Voor auditcommissies is ook van belang de EU-Verordening (EU 537/2014) van 16 april 2014 betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang en tot intrekking van Besluit 2005/909/EG van de Commissie.

3 Het consultatierapport met voorstellen voor herziening van de Nederlandse Corporate Governance Code is te vinden op de website van de Monitoring Commissie Corporate Governance Code (www.mccg.nl).

4 Best practice 1.6.1. De auditcommissie betreft de visie van het bestuur hierbij.